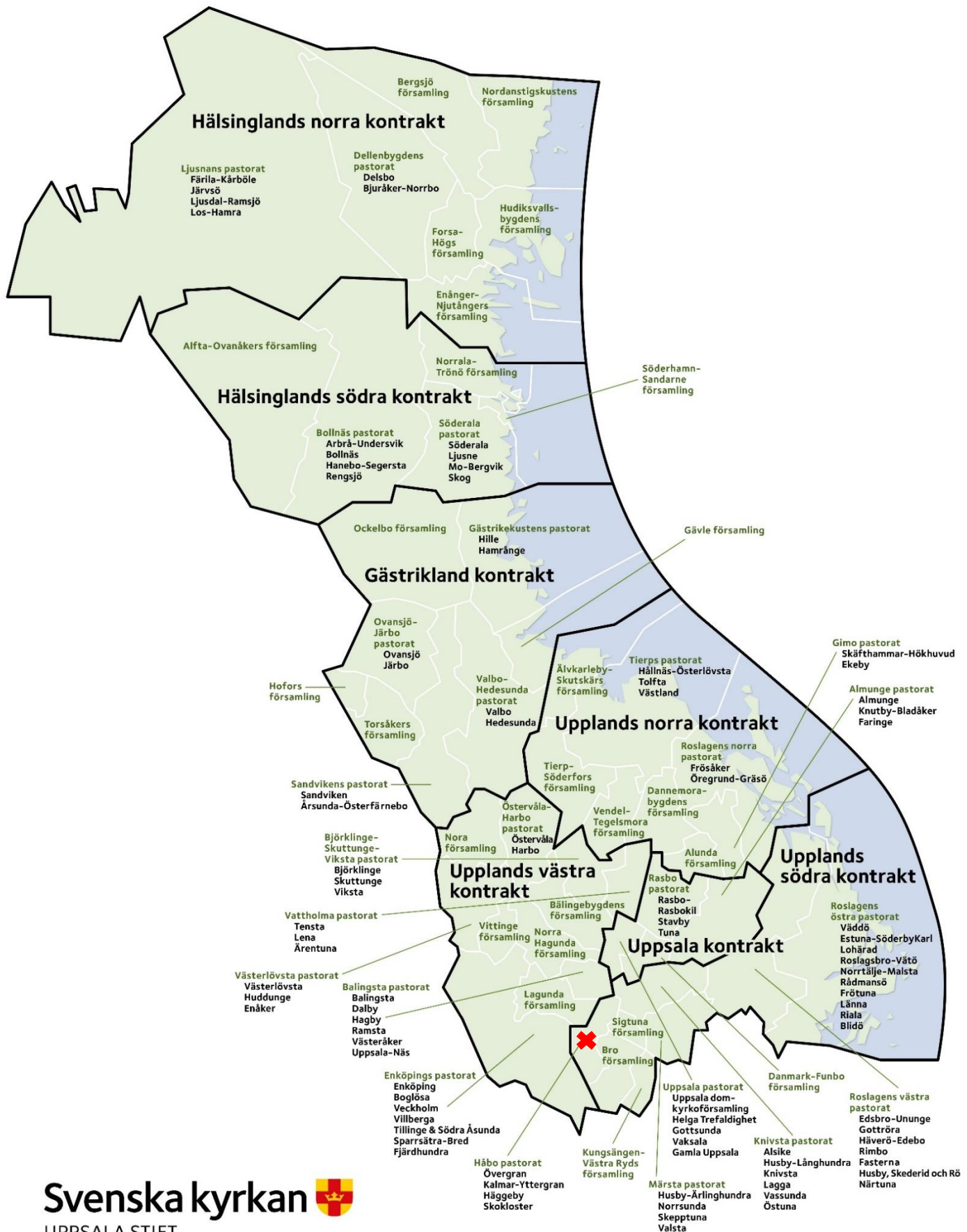

Visitationsprotokoll

Håbo pastorat

17–19 samt 22 okt 2023

Biskopsvisitation i Håbo pastorat den 17–19, 22 okt 2023

Visitor: Biskop Karin Johannesson

Notarie: Johanna Blomkvist

Protokoll

Visitationens tema: ”Vår tid är nu – Om att bygga framtid”

Visitors uppföljningspunkter:

- **Samtal om näringsverksamhet i Svenska kyrkan**

Med syfte att utforska hur idéer och lärdomar som finns i Håbo pastorat kan användas klokt när andra församlingar och pastorat bedriver eller vill starta upp näringsverksamhet förs samtal mellan representanter i Håbo pastorat och Uppsala stiftsorganisation. Både möjligheter och risker behöver uppmärksammas.

- **Samtal om verksamhet för barn, unga och unga vuxna i förort och på landsbygd**

Med syfte att utforska hur präster, diakoner, kyrkomusiker och församlingspedagoger tillsammans kan utveckla verksamhet för barn, unga och unga vuxna på platser som Håbo pastorat skapas under en begränsad tidsperiod en referensgrupp till Biskopen. Gruppen består av representanter från de fyra profilyrkerna (i Håbo pastorat) som nyligen avslutat eller inom kort kommer avsluta studier vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut och två representanter från stiftskansliet.

Församlingsinstruktionens prioriterade områden:

Håbo pastorat har följande fyra områden som prioriterade i församlingsinstruktionen

- Barn och ungdom
- Kommunikation
- Diakoni och ideella medarbetare
- Gudstjänstlivet

Församlingsinstruktionens aktualitet och genomslag:

Visitationens tema ”Vår tid är nu – Om att bygga framtid” är ett talande tema för Håbo pastorat. Pastoratet arbetar med nya satsningar och utvecklar näringsverksamheter. Samtidigt är fokus på GUDM och de prioriterade områdena i församlingsinstruktionen tydligt förankrat i pastoratet. Här finns ett livaktigt barn- och ungdomsarbete, diakonala verksamheter, en medveten kommunikation och ett välfungerande gudstjänstliv. Vid visitationens genomförande har församlingsinstruktionen varit antagen i drygt två år. Under dessa två år har mycket hänt och nya projekt satts i rullning, utan att övrig verksamhet nödvändigtvis prioriterats bort. Att församlingsinstruktionen genomsyrar pastoratets arbete innebär att den är fortsatt aktuell.

Genom att utmana gamla tankebanor, tänka nytt och hitta arbetsformer som möjliggör innovativa satsningar eftersträvas en balans mellan viljan att ligga i framkant, i syfte att verka för en stabil framtid, samtidigt som engagemang, tid och resurser läggs på att vårda det församlingsliv som idag sker. Detta aktualiserades under visitationen som särskilt uppmärksammade näringsverksamheten och samverkan, men som också rymde programpunkter om idealitet, barn och unga och undervisning.

Församlingens grundläggande uppgift (Gudstjänst, Undervisning, Diakoni, Mission):

Gudstjänst

Församlingsinstruktionen beskriver att gudstjänst firas regelbundet i pastoratets församlingar. I minst två av församlingarna firas huvudgudstjänst varje söndag. Utöver söndagsgudstjänst firas morgonmessa i Magdalenakyrkan (Kyrkcentrum) varje onsdag och kvällsmessa tisdagar och torsdagar. Vardagsgudstjänsterna är kopplad till den verksamhet som sker inom pastoratet under veckan, vilket är ett strategiskt val utifrån församlingsinstruktionen. Där beskrivs tanken att knyta täta band mellan verksamheter och gudstjänstliv, ”så det finns skäl för, och där det så behövs, även ’ursäkter’ att komma till gudstjänsten”.

Under visitationen berördes inte gudstjänsten i specifika programpunkter, men det framkommer att det finns en återkommande gudstjänstfirande församling i de olika kyrkorna. I Skoklosters kyrka kan besökaren även ta del av en redogörelse för den gudstjänstkurs församlingen genomfört tillsammans med representanter från stiftskansliet.

Undervisning

Undervisningen i Håbo pastorat gestaltas i flera olika former. Med fokus på barn och unga finns bland annat ett väl genomtänkt arbete för den undervisning som sker inom ramen för den välfungerande relationen mellan kyrkan och skolorna. Från förskolan till och med årskurs 7 möter barn och unga varje år Svenska kyrkan exempelvis vid påsk- eller julvandring, bibeläventyret och samtal. När det kommer till vuxenundervisning finns ett pågående arbete att utveckla formen, bland annat genom att utveckla en *egen* grundkurs i kristen tro, med inspiration från Alpha och Katekumentaten. Redan idag sker dock undervisning i bibelgrupper och andra typer av verksamhet. En av prästerna i pastoratet har ett särskilt ansvar för vuxenundervisningen.

Något som gestaltar både ett nytänkande och ett fokus på kommunikation är pastoratets podd *Nådens år*. Varje vecka släpps ett avsnitt där en eller två av pastoratets präster, tillsammans med olika gäster, pratar om söndagens texter. Här finns ett undervisande syfte för alla som vill fördjupa sig i texterna och hur de relaterar till det egna livet. Att arbeta med undervisning ses inte som ett eget verksamhetsområde och något som endast sker i ”lektions-form”, utan alla handlingar, bemötande och förhållningssätt i Håbo pastorat är en del av att förmedla kristen tro. Här har också predikan sin plats.

Diakoni

Under visitationen framkommer att personal i Håbo pastorat både har många enskilda själavårdssamtal och att det finns goda gemenskaper som fyller en viktig diakonal funktion. Gemenskaperna gestaltas i sorgegrupper, samvarogrupper som *Kaffe med prat* eller *Fredagsträffen*, som vänder sig till daglediga. I pastoratet finns en diakonigrupp som är behjälpliga vid träffar, deltar i evenemang, besöker äldreboenden och i vissa fall gör hembesök. Under Café Existens lyfte en av åhörarna upp diakonernas roll och berömde pastoratets diakonala arbete med övertygelse. Likaså tackade kommunfullmäktiges ordförande pastoratet för allt de erbjuder för kommunens medborgare. Kyrkcentrum står alltid

öppet för människor att besöka och slå sig ner för att dricka en kopp kaffe. Sammantaget blir det ett tydligt exempel på hur FIN:s prioriterade områden gestaltas i praktiken.

Mission

I FIN beskrivs att mission inte primärt är någon egen verksamhet, utan syftet och riktningen med verksamhet och gudstjänstliv. Genom de olika satsningarna på näringsverksamhet möjliggörs möten med människor på andra arenor. Utifrån några givna svarsalternativ som berörde möjligheterna med näringsverksamheten blev *att vi möter nya människor som vi kan hjälpa att utveckla sin tro* det alternativ som flest medarbetare valde att lägga sin röst på. Detta vittnar om ett missionerande sätt att förhålla sig till det nya som sker och knyter ihop GUDM med nya projekt. Näringsverksamheterna öppnar nya kontaktvägar och relationer till företag som inte har en naturlig koppling till Svenska kyrkan och som nu lyfter Svenska kyrkan i positiv bemärkelse. Ett missionerande förhållningssätt ryms även i den idérikedom som finns för att möta församlingsborna i den kontext där de befinner sig, vilket i Håbo pastorat både är på landsbygden och vad som kan beskrivas som en förort. Tillsammans med kommunen har pastoratet startat upp träffar för motorburen ungdom. Det har lett till att unga som tidigare inte haft en relation till pastoratet nu fått nya sätt att relatera till Svenska kyrkan.

[Församlingens/pastoratets bärkrafter \(Pastoralt, Ekonomiskt, Organisatoriskt, Demokratiskt\):](#)

Pastoralt

Den pastorala bärkraften är god. Här finns många ideella i allt från tidigare nämnd diakonigrupp, kyrkvårdar, en syförening till unga konfirmandledare. I kärnverksamheten ryms stora grupper i barn- och ungdomsarbetet och många körsångare i olika åldrar. Samtal under visitationen vittnar om ett starkt engagemang bland många i Håbo pastorat; ideella, förtroendevalda, medlemmar, anställda men även externa parter så som kommunen. Kopplat till den pastorala bärkraften går det åter att lyfta engagemanget för att vara ett hållbart pastorat på sikt. Likaså lyfter flertalet i kyrkorådet att kyrkvårdskapet var vägen in i uppdrag som förtroendevald, vilket vittnar om ett engagemang och en vilja att ta ansvar för pastoratet.

Ekonomiskt

Under visitationen beskrivs att Håbo pastorat under en längre tid haft en stor inflyttning vilket också gjort att antalet tillhöriga legat stabilt. Nu märker dock pastoratet, i likhet med större delen av Svenska kyrkan, av att intäkterna minskar på sikt och att man behöver förhålla sig till detta. Att satsa på näringsverksamhet beskrivs som en del i att ta ansvar ekonomiskt och ha en ekonomisk hållbarhet på sikt. Näringsverksamhet kan dels generera intäkter, men är också ett sätt att minska utgifter exempelvis genom att göra investeringar som ger en tillfällig utgift men som på sikt betalar igen sig och minskar löpande utgifter.

I förvaltningstillsynen lyfts att beräkningsmodell för beräkning av totalt eget kapital ger rött ljus. Här uppmanas pastoratet att justera målkapitalet och en ökning av totalt eget kapital alternativt redovisa beslutsunderlag som på ett tydligt sätt visar att det satta målet klarar att möta de risker och åtaganden som församlingen har framöver. Utifrån detta bedöms det ekonomiska området vara adekvat i förvaltningstillsynen.

Organisatoriskt

Ledningen uppger att i den senaste medarbetarundersökningen, AKKA, fick pastoratet höga poäng. I pastoratet finns en biträdande kyrkoherde anställd för att avlasta kyrkoherden, vilket hör samman med att hitta möjliggörande arbetsformer i en balans av nya satsningar och nuvarande verksamhet. Man har även byggt en strukturtur med flertalet arbetsledare för olika yrkeskategorier. Pastoratet har nyligen anställt en person som benämns som IT-pedagog för att arbeta med de systemet som finns och stärka personalen i användandet av dessa.

Det finns anledning att fundera över hur den pågående utveckling av näringsverksamhet påverkar övrig verksamhet och arbetslaget på sikt när anställda får nya arbetsuppgifter och resurser försvinner från vissa områden. Likaså finns anledning att hitta former som kan möjliggöra ett utvecklat samarbete mellan olika yrkeskategorier i vissa delar av verksamheten. I förvaltningstillsynen påpekas även att området Kris och beredskap är bristfälligt, något som pastoratet är medvetet om och arbetar med att se över. Den organisatoriska bärkraften bedöms dock generellt sett vara god.

Demokratiskt

I samtal med kyrkorådet berördes frågan kring rekrytering till nomineringsgrupperna. Den samlade bilden från de som fanns representerade är att det finns utmaningar och att många tackar nej till att stå på listor när de får frågan, dock finns inga tomma stolar i fullmäktige eller kyrkoråd. Vid senaste kyrkovalet ställde ytterligare en nomineringsgrupp upp vilket ledde till stora förändringar i valresultatet jämfört med valet innan, något som påverkade samarbetet till en början. Personal framhåller att kyrkorådet är klokt sammansatt utifrån kompetenser och behov. I varje församling finns ett engagerat församlingsråd.

En utmaning sedan i somras är att lokaltidningen med kort varsel lagt ner vilket gjort att pastoratet tappat sin möjlighet till annonsering. Här pågår ett arbete med att hitta nya vägar att kommunicera – och att hjälpa medlemmarna att hitta dit. Att människor enkelt ska hitta relevant och begriplig information är också betydelsefullt ur demokratisk synvinkel. Den samlade bilden visar dock på en god demokratisk bärkraft, med en underliggande utmaning att fortsatt nå människor som genom ett engagemang som förtroendevalda vill ta ansvar för pastoratet, något som delas i flera delar av Svenska kyrkan.

Eventuella övriga uppgifter:

Under visitationen återkom, i olika samtal, den dåliga förbindelsen mellan Bålsta och Uppsala avseende kollektivtrafik. På ett sätt går det att se Håbo kommun som en förort till både Stockholm, Västerås och Uppsala där det är bra förbindelser till de två förstnämnda. Detta skapar geografiskt en känsla av tillhörighet främst utanför stiftsgränsen som är värd att uppmärksamma. Däremot finns en stark pastoral tillhörighetskänsla till Uppsala stift.

Avseende näringsverksamheten, som återkommande berörts ovan, görs flera olika satsningar. Håbo pastorat har startat en begravningsbyrå, etablerat ett fastighetsprojekt och ser över möjligheten att börja sälja kaffe genom det kafferosteri som håller på att startats upp. Vidare renoveras just nu Sjövillan, en lägergård, som på sikt både kan minska kostnaderna för läger men även hyras ut för att generera intäkter. Under visitationen blir det tydligt, som också

nämns i visitationstalet, att dessa satsningar ryms i den kontext det är att vara Svenska kyrkan på den plats som är Håbo pastorat. Här finns viktiga lärdomar att göra för Uppsala stift och hela Svenska kyrkan, men det är också viktigt att kritiska frågor ställs kring den utveckling som sker och de vägval som kan behöva göras.

Uppsala 28-12-2023

Karin Johannesson

Visitator

Johanna Blomkvist

Notarie

Bilagor:

- 1) Kungörelse
- 2) Program
- 3) Visitationspredikan/tal
- 4) Församlingsinstruktion (särskilt dokument)
- 5) Förvaltningstillsyn (särskilt dokument)
- 6) Kulturarvstillsyn (Särskilt dokument)

Kungörelse

Vid biskopsvisitation i Håbo pastorat

den 17–19 och 22 oktober 2023

Notarie: Johanna Blomkvist

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus.

Den 17 – 19 och 22 oktober 2023 kommer jag att förrätta visitation i Håbo pastorat enligt bifogat program. Visitationens tema är ”**Vår stund är nu, om att bygga framtid**”. Min förhoppning är att dessa dagar skall styrka oss i vår tro, öppna oss för omprövning och hjälpa oss att gemensamt möta framtiden. Alla är varmt välkomna att delta i gudstjänster och andra offentliga samlingar under visitationen.

Uppsala den 25 september 2023

Karin Johannesson

Biskop

Program

Tisdag den 17 oktober

09.00	Morgonbön med efterföljande kyrkkaffe, Kyrkcentrum (offentlig)
10.30	Besök vid Kyrkans begravningsbyrå samt samtal om pastoratets fastighetsprojekt, Yttergran
12.00	Lunch och samtal med kommunen, Övergrans kyrka
14.00	Besök på Eftis-verksamheten, Klostergården
15.30	Enskilt samtal
16.15	Enskilt samtal
17.00	Middag
18.00	Kvällsmässa, Kyrkcentrum (offentlig)
19.00	Café Existens. Välkommen till en kväll med panelsamtal utifrån frågan ” <i>Var vill du att kyrkan satsar?</i> ”, Kyrkcentrum (offentlig)

Onsdag den 18 oktober

08.30	Morgonmässa med frukost, Kyrkcentrum (offentlig)
09.30	Samtal med pastoratets anställda utifrån visitationens tema, Kyrkcentrum

- 10.30 Enskilt samtal
11.15 Enskild samtal
12.00 Lunch
13.00 Inspelning av podden Nådens år
14.30 Enskilt samtal
15.15 Enskilt samtal
16.00 Enskilt samtal
17.00 Besök på gravstenstillverkaren PeaceYard

Torsdag den 19 oktober

- 09.00 Enskilt samtal
09.45 Enskilt samtal
10.45 Enskilt samtal
12.00 Sopplunch och samtal om idealitet, Häggebygården (offentlig)
14.00 Besök på Skoklosters kafferosteri
15.30 Samtal om vuxenundervisningen: möjligheter och utmaningar, Kyrkcentrum
16.45 Möte med kyrkorådet
18.00 Veckomässa, Kyrkcentrum (offentlig)
19.00 Avslutande middag

Söndag den 22 oktober

- 11.00 Visitationshögmässa i Skoklosterskyrka med efterföljande kyrkkaffe (offentlig)

Schema vid Biskop Karins visitation av Håbo pastorat, okt 2023

Tema: Vår stund är nu, om att bygga framtid

Bakgrund till upplägget

Att bygga framtid som svar mot fyra utmaningar som vi möter:

- Färre medlemmar, mindre ekonomi
- Större befolkning, organisationen kan inte svara an i nuvarande form
- Svagare kunskaper om kyrkans tro
- Mindre och svagare kontakt med befolkningen

Håbo pastorat blickar mot framtiden med de möjligheter och utmaningar som den innebär. Bland Svenska kyrkans kända gemensamma utmaningar sticker särskilt den om färre medlemmar och därmed minskade resurser ut som en stor utmaning. Vår satsning på näringsverksamheter är ett viktigt led i att möta detta.

Med en växande befolkning där allt färre är medlemmar kan inte heller en bibehållen eller till viss del växande ekonomi heller bära ett arbete där nuvarande organisation kan möta församlingsbor och vistandes. Där finns idealiteten som en viktig komponent.

I en tid när kunskaperna om kyrkans tro och vårt gemensamma kristna arv blir svagare är vårt arbete i samarbetet med skolorna än mer betonat, så väl som det vi gör för andra åldersgrupper. Där har vårt kyrka-skola arbete och samverkan med kommunen överlag en stark plats sedan lång tid så väl som nyare satsningar som vår podd ”Nådens år” som handlar om kyrkoåret och dess texter.

Med svagare kontakt med befolkningen än förut blir varje möte mer betonat. Där man tidigare oftare fick fler chanser till att bygga relation har vi idag ofta mindre möjligheter, inte minst eftersom pastoratet växt med hög fart de senaste decennierna och ser ut att fortsätta så i framtiden. Där kommer vårt arbete med Code of Conduct in som ett viktigt element, i att stärka ideella, anställda och förtroendevalda i sina roller som företrädare för pastoratet och vad som förväntas av dem i mötet med församlingsbor, vistandes och kunder.

Tisdag 17 oktober

<i>Tid</i>	<i>Programpunkt</i>	<i>Plats</i>
09:00	Morgonbön med kyrkkaffe	Kyrkcentrum
– 10:00	Rikard, Anne-Lina	

Syfte och förväntan

Visitationen får en offentlig kick-off och alla som kan erbjuds att delta i personal och förtroendevalda. Vi annonserar morgonbönen så församlingsbor känner att de är välkomna och kan ansluta till bön och kaffe.

Förväntan på stiftet och biskop: Medverkan, vill biskopen säga något efter morgonbönen eller vid kaffet är det naturligtvis välkommet om det känns naturligt att göra så.

<i>Tid</i>	<i>Programpunkt</i>	<i>Plats</i>
10:15	Kyrkans begravningsbyrå,	Kyrkcentrum
– 11:45	Fastighetsprojekt	

Begravningsbyrån

Syftet är att redogöra för biskopen om arbetet med begravningsbyrån som pastoratet nyligen startat. Medarbetare i begravningsbyrån kommer att delta och möjlighet till frågor och samtal finns.

Frågor ärendet hos Konkurrensverket?

Ansvarig för punkten: Malin

Upplägg:

- Så här beslutade vi: Helene
- Så här tänkte vi: David FS
- Så här gjorde vi: Malin
- Så här upplever vi det:
medarbetare (Gunilla, Peter,
Fredrik)

Ytterligande medverkande: Lars

Fastighetsprojekt

Syftet med att informera biskopen, tillsammans med vår partner FFAB, om det projekt vi nu tittar på är för att hon ska vara informerad om varför vi gör detta, vad vi gör och hur vi hoppas det ska påverka pastoratet positivt framgent.

Ansvarig för punkten: Malin

Medverkande:

- Lars
- FFAB
- Malin
- Biskopen
- Notarie
- Helene
- David FS

12:00 **Lunch i Yttergrans församlingshem**

Yttergran

– 13:30 **med tema - Hur bor och lever vi hållbart?**

Syfte och förväntan

Ansvarig: Malin. Besöket i Yttergran, där vi har kistlager för begravningsbyrån, blir ett naturligt stopp för att vi också har vår största kyrkogård där och stiftets minsta kyrka. En social och diakonal profil på samtalet, till del icke-traditionell samverkan. Besöket inleds med en dragning från kommunen om deras vision och hållbarhetsmål. Sen fortsätter samtal under lunchen, utifrån temat angivet ovan.

Medverkande: FFAB har tackat ja till lunch: 2 personer, Samhällsbyggnadschef Jytte Rudinger, Stadsarkitekt Klas Klasson, Malin, David FS, Biskopen, Helene, Notarie, Lars

13:30 **Restid till Skokloster**

Tid

Programpunkt

Plats

14:00 **Besök på vår Eftis-verksamhet**

Klostergården

– 15:00

Syfte och förväntan

Syftet med besöket är att kunna föra ett samtal om pastoratets barn- och ungdomsverksamhet i anslutning till den gård där vi har som mest intensivt med sådana verksamheter. Tanken är att medarbetare i barn och ungdomsarbetslaget medverkar. Kan även undersöka om det skulle vara möjligt att engagera några från skola, förskola och fritidsgård för samtal om läget i Skokloster för barn och unga. Det är, trots att det är på landet, en del utmaningar för barnen Fika under tiden.

Ansvarig för punkten: Monica

Medverkande: Monica, Sarah, Tina, Johanna, Nadja, David R, En eller två från kommunen, Biskopen, Notarie, Helene, David FS

Tid

Programpunkt

Plats

15:00 **Restid tillbaka till Kyrkcentrum**

15:30 **Peter: Enskilt samtal med biskopen (30 min)**

Kyrkcentrum

16:15 **Linnéa: Enskilt samtal med biskopen (30 min)**

Kyrkcentrum

Syfte och förväntan

Vid samtalet tar man upp det mest aktuella först.

Biskopen har alltid två frågor som utgångspunkt för de enskilda samtalen med vigningstjänsten: Hur mår du? Hur mår församlingarna?

17:00	Kvällsmat, från Café Lilly Mat till: Biskop, notarie, kh, ordf., Malin, Nadja, KSO & Kommundirektör, övriga från panelen	Kyrkcentrum Ansvarig: Malin
<i>Tid</i>	<i>Programpunkt</i>	<i>Plats</i>
18:00	Kvällsmässa Präst: Minna, Musiker: Kevin Agendor behöver fyllas på.	Kyrkcentrum
<i>Tid</i>	<i>Programpunkt</i>	<i>Plats</i>
19:00	Café Existens	Kyrkcentrum
<i>Syfte och förväntan</i>		

Personal får gärna komma, men på egen tid, inte på arbetstid om man inte är i tjänst.

Tema: Var vill du att kyrkan satsar?

Moderator: Nadja

Panel: Biskop Karin, Malin (verksamhetsutvecklare i pastoratet), David FS (kyrkoherde), Theresa (kommundirektör), Catrine (KSO), Jotsna (kvinnligt företagande), Alex (företagarnätverket), Elisabeth Orrbåge (Enhetschef socialförvaltningen), Helene Cranser (kyrkorådets ordförande), Christian Nordberg (kyrkofullmäktiges ordförande)

Onsdag 18 oktober

<i>Tid</i>	<i>Programpunkt</i>	<i>Plats</i>
08:30	Mässa Präst: Caroline, Musiker Ludvig Käll	Kyrkcentrum
09:00	Frukost	David R (Eva)
09:30	Personalmöte tillsammans med biskop Karin	

Syfte och förväntan

Vilka utmaningar står vi inför och hur håller vi balansen i förhållande till den grundläggande uppgiften när vi satsar på nya saker? Vilka möjligheter vill vi utveckla? Vilka risker ser vi?

Biskop Karin leder samtalet. Helene är inte närvarande pga ordförande i KR.

<i>Tid</i>	<i>Programpunkt</i>	<i>Plats</i>
10:30	Åsa: Enskilt samtal med biskopen (30 min)	Kyrkcentrum
11:15	David R: Enskilt samtal med biskopen (30 min)	Kyrkcentrum
12:00	Lunch	Kyrkcentrum
13:00	Inspelning av Nådens år	Kyrkcentrum,
- 14:15		poddstudion

Syfte och förväntan

Spela in ett poddavsnitt med Nådens år, tillsammans med poddens värdar Peter och David FS. Pastoratets podd som släpps inför varje kyrklig helgdag (även annandagar). Själva inspelningen brukar bli 30 – 50 min långa, och vi brukar samtala kring den aktuella dagens evangelietext (men öppenhet för gästens vilja till fokus och förberedelse finns alltid). Tiden för aktiviteten räknar vi med ungefär en timme för men under 1,5h. Vi spelar in andra advents avsnitt.

Upplägget på podden är att vi hälsar välkomna, välkomnar gästen som säger något om sig själv (ev i dialog), sedan talar lite om söndagens plats i kyrkoåret, evangelieläsning, samtal om texten.

<i>Tid</i>	<i>Programpunkt</i>	<i>Plats</i>
14:30	Marie: Enskilt samtal med biskopen (30 min)	Kyrkcentrum
15:15	Caroline: Enskilt samtal med biskopen (30 min)	Kyrkcentrum
16:00	Minna: Enskilt samtal med biskopen (30 min)	Kyrkcentrum
16:45	Nadja: Enskilt samtal med biskopen (30 min)	Kyrkcentrum
18:00	PeaceYard och Café Lilly (kvällsmat)	Café Lilly / PeaceYard
- 20:00		

Besök på Peaceyard, lokal gravstenstillverkare med stenar gjorda av komposit och med enorma möjligheter till egen utformning av form så väl som motiv. Vår begravningsbyrå har gått in i samarbete med dem. Men en visning hos dem och av vad de gör samt ett efterföljande samtal om kyrkogård och hur man arbetar bäst med den miljön estetiskt, och ur teologisk synvinkel, vore intressant att ha tillsammans med dem. Detta är en fråga vi kommer behöva ta ställning till på bredare front i Svenska kyrkan, för detta kommer sprida sig och är församlingarna inte redo kommer det bli allehanda annorlunda och kanske för utstickande gravstenar inom en snar framtid. Men det är också en fantastisk möjlighet till en mer personlig sten där värdighet och minnet kan få en fin plats.

Medverkar: Malin, David FS, Helene, David R, Biskop, Notarie, Monica

Torsdag 19 oktober

<i>Tid</i>	<i>Programpunkt</i>	<i>Plats</i>
09:00	Hedvig: Enskilt samtal med biskopen (30 min)	Kyrkcentrum
09:45	Helene: Enskilt samtal med biskopen (45 min)	
10:45	David FS: Enskilt samtal med biskopen (45 min)	
12:00	Sopplunch extra allt	Häggebygården
-13:30		

Syfte och förväntan

Ett samtal om idealitet och idealitetens utmaningar tillsammans med diakonigruppen och aktiva i församlingarna. En input från biskopen om deras viktiga roll är ett förslag. Inbjudan till diakonigruppen och FR ska ut. Öppet för andra att komma, men för dessa att sitta med biskopen och föra samtalet. Ett reserverat bord för biskop med gäster för att kunna föra samtalet.

Samtalsledare och inbjudare av ideella: Hedvig

Medverkar: Biskopen, Notarie, Helene, David FS, Nadja, Hedvig, Marie

<i>Tid</i>	<i>Programpunkt</i>	<i>Plats</i>
14:00	Kyrkans kafferosteri	Skokloster
- 15:00		

Syfte och förväntan

Besöka Macken med Skoklosters kafferosteri och dricka kaffe där. Berätta om partnerskapet vi inlett och att vi gärna säljer kaffe till stiftskansliet ;)

Medverkar: Biskop, Notarie, Helene, David FS, David R

15:30-	Samtal om vuxenundervisningen, möjligheter och utmaningar i Håbo pastorat	Kyrkcentrum
16:30		

Syfte och förväntan

Ett samtal om pastoratets vuxenundervisning.

Ansvarig för punkten: Peter Westermark

Medverkande: Peter, Minna, Linnéa, Nadja, Biskop, Notarie, Helene David FS

<i>Tid</i>	<i>Programpunkt</i>	<i>Plats</i>
16:45- 17:45	Möte med kyrkorådet	Kyrkcentrum

Syfte och förväntan

Hur håller vi balansen mellan nya satsningar och församlingens grundläggande uppgift? Vilka möjligheter/risker ser vi? Kan det bli för mycket med begravningsbyrå och fastighetsprojekt?

Medverkande: Biskop, Notarie, Helene, Kyrkorådet, David FS, Nadja, Lars, Malin

<i>Tid</i>	<i>Programpunkt</i>	<i>Plats</i>
18:00	Veckomässa	Kyrkcentrum
	Präst: Hedvig, musiker: AnneLina	
19:00	Avslutande middag	Storstugan

Syfte och förväntan

Avslutande middag för knyta ihop säcken, sammanfatta intryck och tankar. Tillfälle för lite fördjupande samtal kring det som skett under dagarna och känns aktuellt att ta upp.

Medverkande: Biskopen, Notarie, Helene Cranser, Mikael Högström, Monica, David Rönnlund, Malin, Nadja, David FS, Lars

Söndag 22 oktober

<i>Tid</i>	<i>Programpunkt</i>	<i>Plats</i>
09:30	Samling Skokloster inför högmässan	Skoklosters kyrka
11.00	Visitationshögmässa	

Predikant: Visitator håller visitationstalet

Celebrant: Kyrkoherden.

Präster: Alla

Diakoner: Alla

Körer: Gospelkören, Kammarkören, Klosterlikör, Finska kören

Kyrkvårdar: från varje församling

Ansvar för högmässan: Nadja

Alla anställda som vill får gå på högmässan på arbetstid, även om de inte har någon arbetstid planerad.

Ordna många uppgifter i högmässan.

En specialagenda ska ordnas med tryckta psalmer.

<i>Tid</i>	<i>Programpunkt</i>	<i>Plats</i>
12:30	Kyrkkaffe på macken	Macken

Syfte och förväntan

En stund för gemenskap och möjlighet att samtala om visitationen och visitationstalet. Ett tack från pastoratet till biskopen och stiftskansliet.

Visitationspredikan, Håbo pastorat, 22 oktober 2023

Tjugonde söndagen efter Trefaldighet, Tredje årgångens texter

Söndagens tema: Att leva tillsammans

Visitationens tema: Vår stund är nu, om att bygga framtid tillsammans

Kanske är det några av er som har lyssnat på podden ”Nådens år” som produceras här i Håbo pastorat. I den här podden står kyrkoåret och dess texter i centrum. Studion där podden spelas in finns i Bålsta, i Kyrkcentrums källare, och på övervåningen i samma byggnad kan man hitta människor som kan visa hur man kan hitta podden på nätet om man vill ha hjälp med det. I den här veckans podd-avsnitt samtalar kyrkoherden David och prästen Peter om den tjugonde söndagen efter trefaldighet och de texter som vi får lyssna till idag.

De berättar att den här söndagen fick en lite annan inriktning när vi fick en ny evangeliebok. I 1983 års evangeliebok var temat för den här söndagen ”Våra hem”. Då stod familjerelationer och äktenskap i centrum för uppmärksamheten. I den evangeliebok som vi använder idag är söndagens rubrik i stället ”Att leva tillsammans” och texterna berör nära relationer av olika slag som är betydelsefulla för oss – till exempel i församlingslivet.

En sak som slår mig när jag läser texterna är att vi får veta namnen på ovanligt många människor. I den gammaltestamentliga läsningen möter vi det nygifta paret Tobias och Sara som tar farväl av hennes föräldrar, Edna och Raguel. De ska flytta hem till Tobias föräldrar som heter Hanna och Tobit. I episteltexten får vi veta att Timotheos mormor Lois och hans mamma Eunike också hade en uppriktig tro. I evangelietexten nämns inte bara Jesu mor Maria vid namn utan också Jesu bröder: Jakob, Josef, Simon och Judas. Jesu systrar klumpas ihop till en anonym skara som vi inte ens känner till antalet. Så är det ofta i de bibliska texterna. Det är därför som det stora antalet namn som nämns i dagens läsningar sticker ut. Anonymiteten bryts och nätverken av relationer synliggörs.

Tanken är att något liknande ska hända under en biskopsvisitation. Vi ska få möjlighet att lära känna varandra lite bättre och gemensamt reflektera över hur vi lever tillsammans med Kristus och varandra i församlingarna, pastoratet och i Uppsala stift. Varje visitation i de delar av Uppsala stift som är mitt pastorala område har ett särskilt tema, en särskild infallsvinkel, som beskriver vad vi tillsammans ska titta närmare på under visitationen. Här i Håbo pastorat har vi den här gången valt att uppmärksamma ert arbete med att utveckla olika former av näringsverksamhet. Vi har inte spelat in våra samtal under visitationen – så det kommer ingen podd med det materialet – men flera av de frågor som vi har berört lyfter också David och Peter i sitt senaste podd-samtal. Vad som utmärker Håbo pastorat är en sådan fråga.

När vi har resonerat om den frågan har flera av er betonat att ni uppskattar den kombination av landsbygd och förort som kännetecknar Håbo pastorat. De som bor inne i Bålsta och de som bor i Övergran, Hågeby eller Skokloster har lite olika vardagsliv. Den variationen kan vara en orsak till att ni tillsammans blir lite extra kreativa och påhittiga här i Håbo pastorat. Under de dagar som jag har varit här har vi talat om hur er uppfinningsrikedom kan hjälpa Svenska kyrkan att tänka nytt och utveckla nya arbetsformer samtidigt som vi tar vara på den tro, det kunnande och de erfarenheter som tidigare generationer har fört vidare till oss. Våra reflektioner har kretsat kring frågan hur vi under vår stund här på jorden kan lägga en god grund för dem som kommer efter oss. Hur kan vi skapa goda förutsättningar för att

församlingarna här i Håbo pastorat ska kunna leva och verka också när vi som är samlade här i kyrkan idag har avslutat vår stund här på jorden?

Under visitationen har jag fått veta mer om er nystartade begravningsbyrå. Jag har också fått lyssna till era långsiktiga planer när det gäller fastighetsprojekt som skulle kunna vara en del av den diakonala tjänst för våra medmänniskor som Kristus kallar oss till. Jag har varit på studiebesök hos företaget Peaceyard där Alex Ghanati berättade om en ny typ av gravstenar – som inte riskerar att vålla svåra olyckor om de välter – och om nya sätt som människor vill kunna uttrycka sin sorg och tacksamhet på. I Kyrkcentrum i Bålsta har jag omslutits av doften från ert nystartade kafferosteri och under dagarna här har jag fått serverats så många prov på olika varianter av gott kaffe att jag inte kan räkna dem alla.

I samtalen runt kaffeborden har jag förstått att ni, när ni satsar på en specifik form av näringsverksamhet, gör just den satsningen eftersom ni ser att ni genom den verksamheten kan uppnå flera saker som ligger i linje med kyrkans grundläggande uppgift. Ni kan få goda synergi-effekter skulle man kunna säga. Ni kan, till exempel, minska kostnaderna för inköp av kaffe och samla in pengar till Svenska kyrkans internationella arbete samtidigt. Ni kan också göra det lättare för människor att möta Kristus genom att ni finns på andra arenor och i andra sammanhang än de mötesplatser som vi traditionellt förknippar med kyrklig verksamhet. Samtidigt kan ni få nya inkomstkällor som gör att ni kan utveckla kyrkans traditionella mötesplatser och verksamheter så att de kan finnas kvar och frodas också i framtiden.

En fråga som har följt oss som en röd tråd genom visitationen gäller vad som är den största risken för Håbo pastorat när startar upp affärsverksamheter. Både kyrkorådet och den anställda personalen har reflekterat över den frågan och de gav liknande svar när de fick välja mellan några tänkbare alternativ. Deras samfälliga svar var att den största risken är att Håbo pastorat tappar fokus på Kristus och vad han vill med oss, med er som är församlingarna i Håbo pastorat. Det svaret sätter fingret på en risk som inte bara finns här i Håbo pastorat.

Vi riskerar alla då och då att tappa fokus på Kristus och det han vill med oss – både som kyrka och i våra egna liv. Den risken finns i varje församling och i varje kristen människas liv. Vi vet alla att den risken inte endast är ett tänkbart alternativ. Ibland är det något som faktiskt händer, något som händer oss alla då och då.

Hur märker vi att det sker? Vad kan vara tecken på att vi har börjat förlora vårt fokus på Kristus i församlingslivet, i våra egna liv eller, för den delen, i en visitationspredikan? Det är lätt hänt att en visitationspredikan glider i väg och börjar handla om helt andra saker än det som framträder i ljuset av den här söndagens bibeltexter. Samma sak händer också ibland i gudstjänstlivet, i församlingens verksamhet eller i våra egna liv. Vi glider i väg från Kristus.

Hur kan vi återfå vårt fokus eller vår förankring i Kristus när vi märker att vi har börjat halka snett och får svårt att uppfatta eller böttna i det som han vill med oss?

Den anställda personalen och kyrkorådet gav ett samstämmigt svar också på den frågan. De sa att vi behöver se upp när vi slutar att be och när vi inte längre förmår att möta människor som personer utan i stället omvandlar dem till en skara av anonyma av kunder. Samma sak kan uttryckas på ett annat sätt som anspelar på den här söndagens rubrik. Vi behöver se upp när vi inte längre lever tillsammans med Kristus och varandra. Ett tecken på att kyrkan, som är ett nätverk av relationer, håller på att förlora sitt fokus på Kristus, som förenar oss, kan därför vara att vi inte längre orkar lära känna dem vi möter vid namn eller som personer.

Vad kan vi då göra när vi upptäcker att vi håller på att tappa vårt fokus på Kristus? När jag under den här veckan har reflekterat över den frågan har mina tankar gått till hönsen som barnen bar omkring på när jag besökte Eftis på Klostergården här i Skokloster i tisdags. Jag har också tänkt på Johannes får som jag vet har en central roll i den julvandring som Håbo pastorat bjuder in alla elever i årskurs två till. Hönorna och fåren har påmint mig om att när vi glider i väg från Kristus griper han själv in. Som den gode herden som lämnar nittionio av sina får i öknen för att leta reda på det förlorade fåret söker han upp oss. Precis som en höna som samlar sina kycklingar under vingarna drar Kristus oss närmare sig själv och varandra när han ser att det behövs. Att be är att bejaka den rörelsen. När vi ber kommer vi till Kristus i samma ögonblick som vi börjar. Så häpnadsväckande är kraften som finns i bönerna.

I dagens evangelietext berättas att Jesu undervisning väckte häpnad men inte riktigt landade som den skulle. För några blev han en stötesten eller en källa till konflikter. I veckans avsnitt av podden ”Nådens år” konstaterar David och Peter att vi ibland drabbas av samma reaktioner som Jesus mötte. Det händer att vi bli upprörda över att våra lysande idéer inte väcker andras entusiasm och då kan vi känna oss lika missförstådda som en profet i sin hemstad. Ibland kan vi inte undvika att vara en stötesten för andra eftersom det vi måste göra för Kristi skull inte alltid uppskattas av alla. Det kan vara så att vi behöver bromsa upp en utveckling som går för snabbt eller ställa kritiska frågor kring ett projekt som många andra brinner för.

Hur kan vi hantera de spänningar som då uppstår? Hur kan vi ta vara på det goda i de profetiska visionerna samtidigt som vi undviker att bli kantiga stötestenar för varandra? Hur kan vi skilja mellan kloka initiativ som ligger i framkant och alltför riskfyllda projekt?

Jag vill att vi i Håbo pastorat och Uppsala stift ska fortsätta samtala med varandra kring sådana frågor efter visitationen. Syftet med de samtalen är att de initiativ som ni tar här i Håbo pastorat när ni bedriver näringsverksamhet ska landa väl både här i Håbo pastorat, i Uppsala stift och gärna också i Svenska kyrkan i stort och i den svenska samhället.

Rent konkret tänker jag mig en visitationsuppföljning som består av två delar. Den ena delen innebär att representanter för Håbo pastorat och representanter för Uppsala stift möts för att samtala om förutsättningarna för näringsverksamhet inom Svenska kyrkan. Den andra delen berör den unika kombination av landsbygd och förort som utmärker Håbo pastorat. Jag vill att några av era anställda medarbetare här i Håbo pastorat och några av mina kollegor på stiftskansliet i Uppsala använder sina olika kompetenser för att tillsammans tänka kring hur verksamheter för barn, unga och unga vuxna kan ta form både i landsbygd och förort. Den här gruppen ska inte planera någon särskilt verksamhet här i Håbo pastorat utan vara en liten tankesmedja som under en begränsad tid kommer med inspel till stiftsorganisationen.

Om dialogen mellan Håbo pastorat och Uppsala stift var en podd skulle man kunna säga att ett avsnitt av den podden tar slut idag samtidigt som biskopsvisitationen men det innebär inte att våra samtal kommer att upphöra. Nya avsnitt av podden är under produktion. Dialogen kommer att fortsätta. Visserligen är det lite si och så med bussförbindelserna mellan Bålsta och Uppsala men vi kan nå varandra på många olika sätt. Vi som lever tillsammans i det nätverk av relationer som är Jesu Kristi kyrka kan alltid mötas i bönens gemenskap. När jag mötte kyrkorådet i torsdags bad de att vi skulle avsluta vår sammankomst med en bön. Idag får några ord från dagens gammaltestamentliga läsning bli den bön som avslutar predikan. Här i Håbo pastorat har ni många spännande projekt som är både framsynta och nydanande. Jag uppskattar er kreativitet och er uppfinningsrikedom och därför gör jag Raguels ord i Tobits bok till mina. ”Må himmelens herre låta allt gå väl för er.” (Tobit 10:11.) Amen.